

Bai 19 Môi trường hoang mạc

I/ Đặc điểm môi trường

- Vị trí: Phần lớn các hoang mạc phân bố ở:
 - + Dọc theo 2 chí tuyến
 - + Giữa đại lục Á-Âu
 - + Nơi có dòng biển lạnh chảy qua .
- Khí hậu: Khô hạn , khắc nghiệt. Biên độ nhiệt năm và ngày rất lớn .
- Động thực vật nghèo nàn.
- Sự khác nhau về chế độ nhiệt giữa hoang mạc ở đới nóng và hoang mạc ở đới ôn hòa
 - + Hoang mạc ở đới nóng : Biên độ nhiệt trong năm cao, có mùa đông ấm, mùa hạ rất nóng .
 - + Hoang mạc ở đới ôn hòa : Biên độ nhiệt trong năm rất cao, mùa hạ không quá nóng, mùa đông rất lạnh .

II/ Sự thích nghi của thực , động vật với môi trường

Sinh vật thích nghi với môi trường khô hạn và khắc nghiệt bằng 2 cách :

- Tự hạn chế sự thoát hơi nước : Lá biến thành gai hay bọc sáp. Động vật ban ngày vùi mình trong cát hoặc hốc đá, kiếm ăn ban đêm...
- Tăng cường dự trữ nước và chất dinh dưỡng : Xương rỗng nên hay cây hình chai có thân phình to, phần lớn cây có thân lùn thấp nhưng rễ rất to và dài...

Bài 21 Môi Trường Đới Lạnh

I/ Đặc điểm môi trường :

- Vị trí: Đới lạnh nằm trong khoảng từ hai vòng cực đến hai cực .
- Khí hậu : Khắc nghiệt, lạnh lẽo, mùa đông rất dài, mưa ít và chủ yếu dưới dạng tuyết rơi, đất đóng băng quanh năm.
- Nguyên nhân: nằm ở vĩ độ cao
- Vùng biển lạnh vào mùa hè có băng trôi và núi băng .

II/ Sự thích nghi của thực vật và động vật với môi trường

- Thực vật : ở vùng đài nguyên, thực vật chỉ phát triển vào mùa hạ, cây còi cọc, thấp lùn xen lẫn rêu và địa y
- Động vật :
 - + Có lớp mỡ, lông dày, bộ lông không thấm nước.
 - + Một số loài ngủ đông hoặc di trú đông
 - + sống thành bầy đàn.

BÀI 23 Môi Trường Vùng Núi

I/ Đặc điểm của môi trường :

- Khí hậu và thực vật thay đổi theo độ cao và hướng của sườn núi :
- + Thay đổi theo độ cao : Sự phân tầng thực vật theo độ cao giống như vùng vĩ độ thấp lên vùng vĩ độ cao. Nguyên nhân do càng lên cao không khí càng loãng và nhiệt độ càng giảm .
- + Thay đổi theo hướng sườn :
 - Sườn đón gió ẩm, mưa nhiều : Cây cối tươi tốt hơn sườn khuất gió hoặc đón gió lạnh
 - Sườn núi đón nắng có các vành đai thực vật nằm cao hơn phía sườn khuất nắng .

II/ Cư trú của con người :

- Các vùng núi thường ít dân và là nơi cư trú của các dân tộc ít người
- Các dân tộc ở miền núi châu Á thường sống ở các vùng núi thấp, mát mẻ, nhiều lâm sản.
- Các dân tộc ở miền núi Nam Mỹ ưa sống ở độ cao trên 3000 m, nhiều đất bằng , thuận lợi trồng trọt, chăn nuôi.

- Ở vùng sừng châu Phi, người Ê-ti-ô-pi-a sống tập trung trên các sườn núi cao chắn gió, mưa nhiều, mát mẻ.

TÊN BÀI DẠY: CHỦ ĐỀ CHÂU PHI

1. Vị trí địa lí:

- Vị trí tiếp giáp:
 - + Tiếp giáp các biển, đại dương: Địa Trung Hải, Đại Tây Dương, Biển Đỏ, Ấn Độ Dương.
 - + Tiếp giáp với châu Á qua kênh đào Xuy ê, ngăn cách với châu Âu bởi Địa Trung Hải
- Châu lục lớn thứ 3 thế giới (hơn 30 triệu km²).
- Đường xích đạo đi giữa châu Phi.

=> Phần lớn lãnh thổ châu Phi gần như nằm hoàn toàn trong đới nóng, khí hậu nóng quanh năm.

2. Địa hình và khoáng sản:

a) Địa hình:

- Toàn bộ lục địa Phi là một khối cao nguyên khổng lồ, cao trung bình 750m.
- Châu Phi có rất ít núi cao và đồng bằng thấp, chủ yếu là các sơn nguyên xen các bồn địa thấp.
- Nghiêng từ Tây Bắc xuống Đông Nam

b) Khoáng sản:

- Tài nguyên khoáng sản châu Phi rất phong phú: vàng, kim cương, dầu khí...
- Có ý nghĩa đặc biệt cho phát triển kinh tế

3. Khí hậu

- Phần lớn lãnh thổ châu Phi nằm giữa 2 chí tuyến nên châu Phi là lục địa nóng. (Nhiệt độ trung bình năm > 20°C)
- Lãnh thổ rộng lớn, dạng khối (nhất là Bắc Phi) => Ảnh hưởng của biển không vào sâu đất liền, châu Phi là lục địa khô --> Hình thành nhiều hoang mạc.
- Lượng mưa ở châu Phi phân bố không đều.

4. Các đặc điểm khác của môi trường tự nhiên

- Do vị trí nằm cân xứng 2 bên đường Xích đạo nên các môi trường tự nhiên của châu Phi nằm đối xứng qua xích đạo, gồm:
 - + Môi trường xích đạo ẩm: phân bố ở hai bên xích đạo. Cảnh quan đặc trưng là rừng rậm xanh quanh năm.
 - + Môi trường nhiệt đới: cảnh quan đặc trưng là rừng thưa, xavan, cây bụi.
 - + Môi trường hoang mạc: gồm hoang mạc Xahara và hoang mạc Calahari.
 - + Môi trường địa trung hải: ở cực Bắc và cực Nam châu Phi. Cảnh quan đặc trưng là rừng cây bụi lá cứng.